

PACTE NACIONAL PER A L'AUTODETERMINACIÓ

(Formalitzat davant Notari el 10 de novembre de 2010)

Juny de 2015

Ara és l'hora... de les veritats, cal el front polític "B"

Malauradament els fets previs al 9-N, l'obligació del Govern d'abandonar el projecte de Referèndum en la forma decidida i sense poder utilitzar el cens electoral que havia previst utilitzar, van confirmar que l'estratègia que recomanem als partits d'obediència catalana i al Govern des del 2010, era encertada. Amb les altres entitats signatàries el 2010 del Pacte Nacional per a l'Autodeterminació (més endavant el Pacte) preconitzàvem, i ara hem de tornar a impulsar amb més força, el procediment que s'hi descriu, a càrrec de partits sobiranistes i societat civil des de fora de la legalitat que emana de la Constitució espanyola (la del Poble espanyol). Un procediment legal i democràtic paral·lel, en la legalitat internacional en la qual el Poble català sí que és subjecte de Dret internacional i amb dret a l'autodeterminació per decidir si vol constituir un Estat. Això significa dotar-nos d'instruments jurídics i organismes propis per presentar el nostre cas a la Comunitat internacional de manera que el pugui prendre en consideració i empara.

Ara és l'hora... de les veritats.

Els fets des de l'any 2012 ja han demostrat que la condició essencial per arribar a l'Estat català des de la legalitat espanyola, condició en la què es va basar el Consell Assessor per la Transició Nacional quan deia "si hi ha voluntat política del Govern Espanyol", no s'ha produït i la Comunitat internacional no pot incidir i ha de considerar el cas català un "afet intern espanyol". Amb l'efecte negatiu que moltes persones en puguin deduir que separar-se d'Espanya és impossible, mentre que en realitat només és impossible (o molt difícil i en molt de temps) si s'intenta des d'institucions del propi Estat espanyol com són el Parlament i el Govern de la Generalitat.

L'error de creure que els partits sobiranistes no tenen altre camí cap a l'Estat independent que els actes del Parlament i del Govern, vista la seva infructuositat fins ara, porta una part del independentisme a considerar també inútil votar els partits sobiranistes, augmenten els indecisos i conforta els que creien que la independència "seria bona però és impossible" i els que ja hi estaven en contra. Però, com es recull en clàusules del Pacte, el Parlament i el Govern sí que poden fer i dur a terme les tasques imprescindibles de preservar els elements de la Nació catalana (llengua, aigua, comunicacions, finances, acció social, etc) fent el que es coneix com "nation building" o "crear estructures d'Estat" com en diu el Govern de la Generalitat, a fi que l'Estat català sigui viable al moment de la independència. Per això i per altres motius és molt important que hi hagi el màxim possible d'elegits independentistes al Parlament de Catalunya, com també als parlaments i consells de tots els territoris de la Nació catalana. Però si s'insisteix exclusivament en procediments similars als emprats de 2012 a 2014, després de les pròximes eleccions al Parlament el més probable és que les mateixes causes donin els mateixos efectes i que tampoc s'avanci de forma efectiva cap a l'Estat català reconegut.

Car quan –en gran part gràcies al compromís personal i institucional fet públic del President Artur Mas el 12 de setembre de 2012– partits sobiranistes i Govern de la Generalitat tenen un poble com el català, que en poc més de dos anys ha mobilitzat quatre vegades entre un i dos milions de persones a favor de la independència, en manifestacions, cadenes humanes i votació del 9-N, sense

haver obtingut resultats efectius cap a l'Estat català, hem de convenir que el procediment emprat fa dubtar de la seva efectivitat jurídica i política i que cal orientar també les forces del Poble català a bastir i tenir a punt un altre procediment com el que proposem des del 2010 en el text del Pacte. Els actes jurídics de Dret espanyol fets i els que es facin, no tenen validesa en Dret internacional si no són validats per l'estat espanyol. El màxim que pot fer una institució estrangera o internacional és proposar que hi hagi diàleg sobre la independència de Catalunya entre el Govern autonòmic de Catalunya i el Govern de tot l'Estat espanyol. Així ho ha fet darrerament el Parlament de Dinamarca, però el govern danès s'ha vist obligat pel Dret internacional a fer una declaració dient que aquell eventual diàleg **ha** de ser dintre del marc de la Constitució espanyola, perquè l'Estat espanyol està reconegut com una democràcia liberal.

Cal, doncs, el front polític “B” democràtic.

Aquest altre procediment, paral·lel a les accions del Parlament i del Govern, ha de ser un pla estratègic general sobre la base del text del Pacte, després de revisat i modificat si cal o fent un annex que el desenvolupi i en precisi alguns dels seus punts. Per organitzar estratègia en dos fronts polítics paral·lels coordinats.

El front “A” habitual del Parlament i el Govern de la Generalitat i el nou front “B”, a càrrec de persones d'entitats de la societat civil i de partits sobiranistes, basat en el text del Pacte, no han de rivalitzar ni excloure's, s'han coordinar i complementar-se.

Aquest pla estratègic evita confrontacions legals perdedores amb l'Estat espanyol en el Front “A”. Una Constitució catalana, per exemple, que fos adoptada pel Parlament de Catalunya seria un document de Dret espanyol amb totes les conseqüències i seria recorreguda al Tribunal Constitucional espanyol i anul·lada per aquest als ulls de tota la Comunitat internacional. D'altra banda quan sentim a dir que des de la Generalitat “s'haurà de trencar amb la legalitat espanyola”, hem de pensar que seria pitjor el remei que la malaltia; la legalitat espanyola, democràticament establerta, s'aplicaria sobre la Generalitat dissident i els avenços fets en estructures d'Estat serien anorreats.

Més racional i eficaç és utilitzar en paral·lel l'altra legalitat a la què ens referim en el Pacte, la del Dret internacional dels pobles. Recordem que un dels punts forts del text del Pacte entre entitats de la societat civil i partits sobiranistes d'obediència catalana és crear la Cambra de Representants del Poble Català, constituent, no regida per la Constitució espanyola, elegida amb un cens propi del Poble català i, per aquest motiu, homologable per la Comunitat internacional, i convocar-hi eleccions de candidats i candidates de partits sobiranistes i d'entitats de la societat civil. Amb les finalitats de redactar la Constitució catalana prèvia a l'Estat, convocar la votació popular per adoptar-la i convocar la Consulta d'autodeterminació i, en cas de resultat positiu, fer-la valdre davant la Comunitat internacional perquè li plantegi a l'Estat espanyol la necessitat de negociar les condicions de la separació de Catalunya i la repartició de béns i deures.

Arribat el moment, l'Estat espanyol ja veurà si ha de reformar la seva constitució per poder acceptar la negociació i el reconeixement del Poble català i del nou Estat. Però ara, a Catalunya, cal una Cambra nova, de cap i de nou, no regida per la Constitució de l'Estat espanyol, de forma que si aquest intentés censurar o perseguir aquesta Cambra, estaria violant diversos articles de la Carta de l'ONU i en rebrria les conseqüències. Aquesta estratègia requereix que en el front “B”, a la Cambra, hi hagi personalitats qualificades de la societat civil que hi siguin elegides i que no vagin totes a les llistes dels partits sobiranistes que es presentin a les eleccions dels sistema polític espanyol; l'èxit d'aquestes llistes que portin al seu programa la consecució de l'Estat català independent s'ha d'assegurar per la crida a fer des de la societat civil a votar-les.

Però també hi ha d'haver personalitats dels partits sobiranistes que es presentin amb la societat civil per ser elegides a la Cambra i actuar de forma unitària. Un front "B" fort permetrà veure més clar que la independència és possible, i donarà més credibilitat i vots als partits sobiranistes en el front "A". A més de facilitar l'acció unitària dels partits sobiranistes en aquest marc polític nou i amb objectiu únic, el front "B" aquí resumit presenta l'avantatge important que si la Cambra fa la declaració d'independència, aquesta no podria ser considerada contrària al Dret internacional, prenent l'exemple del Dictamen del Tribunal Internacional de Justícia (TIJ) referent a la declaració unilateral d'independència de Kosovo; mentre que no sembla clarament així si és el Parlament o el Govern de la Generalitat qui fa la declaració, contràriament a les lectures erròniament optimistes que s'han fet d'aquell dictamen.

Efectivament, com ja dèiem en el text del Pacte el 2010, el TIJ dedica 8 paràgrafs del dictamen a assegurar-se que "no era l'Assemblea autònoma de Kosovo (Parlament) en el marc constitucional posat per l'ONU qui havia fet la declaració"; i només després d'arribar a la conclusió que no era l'Assemblea sinó "persones actuant en qualitat de representants del Poble de Kosovo" que la van fer, dictamina que aquella declaració no és contrària al Dret Internacional.

Per definició, la declaració de independència feta des del front "B" tampoc podria ser considerada contrària al Dret intern espanyol si es feta per representants elegits del Poble català que no tinguin càrrecs en vigor en el sistema polític espanyol ni promesa o jurament en vigor de lleialtat a aquell sistema i a la seva constitució; aquest seria un inconvenient en el cas d'una eventual Assemblea de Càrrecs Electes del sistema espanyol. Així doncs, per l'efectivitat de la declaració d'independència és molt preferible que sigui feta per la Cambra de representants del front "B" democràtic.

Es vital que Catalunya disposi d'una segona oportunitat si falla el front "A". Entre tots hem de bastir i donar-nos d'un front "B" i fer-ne, des d'ara mateix, una exigència.

Barcelona, 30 de juny de 2015

Albert Bertrana i Bernaus
President de l'Agència del Cens Nacional del Poble Català
Entitat impulsora del Pacte Nacional per a l'Autodeterminació